

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Uredništvo za Trst:
Ulica Valdirivo 35/II., Tel. 29210

Poštno ček. račun: štev. 9-12410
Cena: Posamezna štev. L 20
Naročnina: Mesečna L 85
Za inozemstvo: Mesečno L 150

Leto III. - Štev. 23

Gorica - 14. junija 1951 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Trdnjave se rušijo

Volivni izid nas ni presenetil. V goriškem mestu naši frontaši močno nazadujejo. Lipa pa je na zmagovalnem pohodu. Frontaši so izgubili malo manj nego četrtino svojih glasov. Lipa pa je pridobila več nego tretjino na številu volivcev.

Goriška okolica pa se še ni v tej meri otrešla frontaškega jarma. Žalosti nas, da pridobivajo kominformisti na moči. To gre vse na rovaš frontašev. Oni so maso tako vzgajali s svojim komunizmom in fratelanom.

Na podeželju pa smo z izidi kar zadovoljni, saj so bile te občine do zdaj trdnjave komunistične fronte. Danes se vse majajo v svojih temeljih. Steverjan je naš. Doberdob je naš.

Če frontaški listi pojo pesem zmag, naj jo lepo pojo, saj je to le njihova predsmrtna pesem. Naša krščanska ideja demokracije in socialne pravičnosti je na pohodu. V Sovodnjah nam manjka le malo glasov.

V ostali goriški deželi pa so ital. krščanski demokrati izgubili Ron-

chi, Redipuglia, Staranzano, in sploh vso tako zvano nisko Furlanijo, kjer si še vedno ne morejo opomoči. V celi deželi so dobili

Demokristjani	35.725 glasov
MSI	6.946 »
Komunisti	21.896 »
Soc. in Rep.	6.561 »
Slov. dem.	2.467 »
Fronta	2.775 »

Nevaren je podvig stranke MSI, komunisti se trdoživo drže. Omembe je vredno, da po večjih centrih zmaguje povsod ital. krščanska demokracija, na podeželju pa paganski komunizem.

Ker moramo prišteti tudi glasove naših frontašev med Slovence dobimo tako 5.242 slovenskih glasov; ker jih je pri kominformistih še gotovo 800, dobimo s Tržičem Krimom in Ronki najmanj 7000 slovenskih volivcev.

Našim volivcem srčna hvala in veselo na delo. Katoliški Slovenci v Italiji še nismo propadli; mi bomo na moči samo še pridobili

Volivni izid v Gorici

Kraj	Slov. demokrati	Fronta	Kominformisti	Ostale ital. str.
Štandrež	206	369	150	465
Podgora	130	208	218	410
Pevma	125	259	125	116
Ostalo mesto	1014	734	1222	17902
Skupaj	1502	1570	1715	18793

Iz gornjega razpredelnika je razvidno, da prevladujejo v občini Gorici frontaši nad slovenskimi demokrati za 68 glasov. Njihova moč pa je samo v Štandrežu, Podgori in Pevmi. V mestu samem pa so ostali v manjšini za 280 glasov. V celoti so frontaši napram zadnjim občinskim volitvam izgubili 436 glasov, slovenski demokrati pa pridobili 380 glasov. Pri zadnjih občinskih volitvah so frontaši namreč dobili 2006 glasov, slov. demokrati pa 1122. Ta uspeh je za nas velikega pomena. Fronta nazaduje. Dejansko pa je v Gorici izvoljenih vseh pet kandidatov ital. kršč. demokracije.

Izid volitev v podeželju

Števerjan

K. D. lista . 274 glasov
Fronta . . . 224 glasov
K. D. lista dobi vsch 12 kandidatov
Fronta dobi 3 svetovalece, od teh je eden kominformist.

Doberdob

K. D. lista . 265 glasov
Fronta . . . 239 glasov
Kominform . 98 glasov
K. D. lista dobi 12 svetovalecev
Fronta dobi 3 svetovalece
Kominform nobenega.

Sovodnje

K. D. lista . 355 glasov
Fronta . . . 386 glasov
Kominform . 133 glasov
Fronta dobi 12 svetovalecev
K. D. lista dobi 3 svetovalece.

Pokrajinski svet

V pokrajinski svet je izvoljen g. RUDOLF BRATUS kandidat SDZ, ki je kandidiral v Sovodnjah. Dobil je 511 glasov.

Viljem Nanut kandidat Fronte je bil izvoljen v prvem volilnem okraju Gorice.

Načelnik jug. generalnega štaba v Ameriki

Jugoslovanske divizije bodo opremljene z ameriškim orožjem, to je po mnenju nekaterih namen obiska generala Popoviča v Washingtonu. Generalpolkovnik Koča Popović je namreč načelnik generalnega štaba jugoslovanske vojske ter kot tak prva vojaška osebnost za maršalom Titom. Tak moč pa ne hodi na pogajanja v inozemstvo, če ne gre za velike reči.

Meseca februarja tega leta je Tito v nekem govoru pred zastopniki osebne straže zatrdil, da bo Jugoslavija raje izbrala, naj jo napadejo kominformistične države golo, ka-

kor pa, da bi vzela orožje od zapadnjakov. Dne 10. aprila pa informacijski urad v Beogradu ni več mogel zanikati, da je jugosl. vlada vložila prošnjo na francosko, angleško in ameriško vlado za pomoč in orožje.

Protislovje med besedami Titovi in sedanjim poslanstvom generala Popoviča je preveč vidno. Razlagajo pa si, da je do tega prišlo zaradi spremenjane položaja jugoslovanskih koristi. To je hotel poudariti minister Kardelj v govoru pred komisijo za zunanje zadeve, ko je dejal: »Ne bomo nikoli dopustili, da bi Jugoslavija postala

druga Koreja!« Ta strah je torej ona sila, ki je nagnila politične voditelje v Beogradu, da so šli prosit orožja v Washington. Jugoslavija čuti, da ne more vztrajati na prejšnjem stališču »vzvišene osamljenosti«, v katero je zašla po sporu s kominformom.

Obisk generala Popoviča je vsekakor izzval veliko presenečenje. Politiki se sedaj sprašujejo, pod kakimi pogoji bodo Združene države dale svojo pomoč. Bo Amerika poslala orožje in z njim tudi svoje opazovalce in tehnike, kot se je zgodilo z drugimi državami? Pomeni morda vojaška pomoč tudi sodelovanje Jugoslavije v atlantskem paktu ali vsaj pri obrambi Sredozemlja? To so vprašanja, na katera za sedaj ne morejo še dati točnega odgovora; vendar bi se iz dosedanjega razvoja jugoslovanskega bližanja Zapadu dalo sklepati, da bo prišlo tudi do tega.

V preteklem tednu je doživela Jugoslavija velike poplave. Narastli sta Sava in Drava, ki sta preplavili širne predele zemlje zlasti okrog Zagreba in Belovara. Poplave so poškodovale tudi progo Zagreb Beograd, ki so jo pa kmalu popravili. Škoda na pridelkih gre v nekaj sto milijonov din.

Oblaki nad Posarjem

»Čeprav ne tako usodno in glasno kakor včasih, vendar beseda Posarje, zopet grozeče odmeva po zahodni Evropi. Kot nekoč narašča hrup tudi danes zaradi priključitve Posarja v zahodnonemško državo.« Resničnost teh besedi potrjuje raz-

Kardinal Sapieha

je obolel. Pred par tedni je bil še v Vatikanu pri sv. očetu, sedaj pa je resno obolel. Kardinal ima 84 let in boleha na srečo.

Ljudsko štetje v Avstriji

V sosednji avstrijski republiki bodo imeli ljudsko štetje. Pri tem bodo v narodno mešanih krajih zahtevali tudi izjavo o narodni pripadnosti. Značilno za nemški šovinizem je pa dejstvo, da bodo na Koroškem med tamkajšnjimi Slovenci upeljali za slovensko prebivalstvo dvojno označitev »windisch« in »slovenisch«. »Slovenisch« bo tisti, ki bo upal dokazati, da obvlada pismeno slovenščino; »windisch« bodo ostali koroški Slovenci, ki doma govorijo slovenski, a ne obvladajo slovenskega pismenega jezika, ker niso nikoli hodili v slovenske šole, kajti te je Hitler odpravil. Tako bodo svetu dokazali, da je »slovenisch« malo Korošcev, »windisch« pa veliko. Res, šovinisti so zelo iznajdljivi, ko gre za krivično potujčevanje in krivo prikazovanje dejstev.

Vprašanje petroleja

V začetku tedna so dospeli v Teheran odposlanci anglo-iranske petrolejske družbe, da se pogajajo s perzijsko vlado zaradi podržavljenja perzijskih petrolejskih vrelcev in vprašanj, ki so s tem v zvezi. Pogajanja, ki so se med tem začela, imajo za namen zadošiti perzijskemu narodnemu ponosu, ki je zahteval podržavljenje petrolejske industrije, ter angleški želji, da bi se perzijski petrolej še nadalje izvažal in prodajal na zapadnih trgih, kjer

prava, ki se je vršila v nemškem parlamentu v Bonnu. Vse stranke so glasovale soglasno, naj se Posarje vrne Nemčiji. Po vojni je namreč Francija vodila politiko, da Posarje naveže nase gospodarsko in politično. S francoskega stališča je bila taka povezava Posarja seveda ugodna. Upanje je bilo, da bodo s tem, da navežejo francosko jeklarsko industrijo na sarske premogovnike, zmanjšali razliko v industrijski moči, ki je v preteklosti tako slabila Francijo v primeri z Nemčijo. Danes je Posarje samostojna država pod francoskim visokim komisarjem, toda z gospodarskega stališča je le del same Francije. Francija seveda ni nikoli vztrajala v trditvi, da je sedanje stanje Posarja neizpremenljivo. O njem bo morala dokončno odločiti prihodnja mirovna konferenca z Nemčijo. Nekateri menijo, da bodo tedaj potrdili neodvisnost Posarja, ki bo nekak novi Luksemburg.

Vojaška posvetovanja v Evropi

Preteklih štirinajst dni so se vršila važna vojaška posvetovanja v okviru evropske obrambe. Iz Združenih držav je namreč prispel poveljnik generalnega štaba general Bradley, ki se je v Parizu posvetoval z generalom Eisenhowerjem ter vrhovnimi poveljniki ostalih članic razgovore dospel general Marras. Za

ga tako nujno potrebujejo. Verjetno je, da se bo namera posrečila, če ne stopi vmes kaj nepričakovanega.

Volitve v Franciji

Dne 17. junija bodo imeli v Franciji volitve v državni parlament. Predno je do tega prišlo, sta morali pasti dve vladi, ki sta imeli v načrtu ravno izvedbo novih volitev, in tretja, sedanja Queillejeva, je bila tudi že na tem, da gre po gobe ravno zaradi volilne reforme. Prihodnje volitve v Franciji bodo velikega pomena ne samo za Francijo, temveč za vso Evropo in ves svet.

Sovjeti mešajo karte

Moskovska vlada je izročila ameriškem poslaniku v Moskvi Kirku spomenico, v kateri stavi svoje predloge glede sklenitve mirovne pogodbe z Japonsko. Sovjeti hočejo, naj bi se konferenca vršila prihodnji julij ali avgust. Nanjo naj se povabijo vse države, ki so bile kakorkoli v vojni z Japonsko, ter seveda sovjetska Rusija in rdeča Kitajska. Pri sklepanju pogodbe naj bi se držali sklepov sprejetih na raznih konferencah med vojno v

Kairu, Teheranu in Potsdamu.

Sovjeti bi radi mešetarili, a jim bo težko kaj uspelo, ker Amerikanci vztrajajo pri svojem in Foster Dulles tajno, a vztrajno dela na to, da bi se sestavil osnutek pogodbe. V Londonu je dosegel znatne uspehe, čeprav si Angleži in Amerikanci še vedno niso edini v tem pogledu. Iz Londona je Dulles odšel v Pariz, kjer je imel vrsto razgovorov o istem predmetu z ministrom Schumanom.

General Marschall na Koreji

Najvažnejša novica preteklega tedna je bilo sporočilo ameriškega zunanjega ministrstva, da je vojni minister general Marshall nenadoma odpotoval na Japonsko in Korejo. Novico so poslali v svet, ko je bil general že na Koreji na sestanku s poveljnikom Ridgwayjem in Van Fleetom. Razgovorom je prisostvoval tudi vrhovni poveljnik severnokorejskih čet general Čung Kvan.

Marshall je obiskal fronto na Koreji ter se vrnil na Japonsko. Namen ima ostati na Daljnem vzhodu več časa. Kaj naj pomeni to skrivnostno bivanje ameriškega vojnega ministra na Japonskem in Koreji? On sam je izjavil, da ima samo vojaški pomen, češ da se je hotel na lastne oči prepričati, kakšen je vojaški položaj na Koreji. Če bi res imel samo take namene, bi mu lahko zadostovala poročila njegovih generalov. Zato menijo vsi, da mora imeti Marshallovo bivanje na Japonskem še kak poseben pomen v zvezi z vojno na Koreji. Kakšni pa so ti nameni, je še vedno tajnost.

Pobegi iz Londona

Kakor majhna atomska bomba je učinkovala vest, da sta iz Londona pobegnili dva višja uradnika iz zunanjega ministrstva, ki sta baje bila v posesti važnih novic, ki se tičejo korejske vojne in atlantske zveze. Kam sta izginila ne vedo, sumijo pa, da sta zbežala v Rusijo ali v kako drugo satelitsko državo. Medtem jih iščejo povsod, posebno v Franciji in Italiji, ker menijo, da se morda skrivata tukaj. Vsa tajna policija Anglije, Francije in Italije je mobilizirana.

Beg obeh uradnikov utegne imeti neljube posledice tudi na političnem polju, ker bi lahko zbudil nezaupanje Amerikancev do angleških diplomatskih uradnikov.

atlantskega pakta. Iz Italije je na Bradleyjem je prišel v obiske vrhovni poveljnik ameriškega letalstva general Vandenberg. Tudi ta se je razgovarjal z različnimi vojaškimi osebnostmi. Pri teh razgovorih so menda dosegli sporazum glede vrhovnega poveljstva sredozemskega sektorja. Zaupati ga menijo nekemu ameriškem maršalu.

Aretacije v Jugoslaviji

Te dni je bil aretiran v Beogradu zaradi kominformistične delavnosti pomočnik jug. zveznega finančnega ministra Vojo Srežentič. Med zapadnimi diplomatskimi krogi v Beogradu je zaradi tega nastala velika zaskrbljenost, kajti Srežentič je prisostvoval vsem sedanjim jug. finančnim pogajanjem z Ameriko in Anglijo. Baje so pred njegovo aretacijo izginile iz finančnega ministrstva tudi važne listine. Zgleda tudi, da ni bil Srežentič v svoji delavnosti osamljen. Nadaljna preiskava nam bo dala popolno pojasnilo v zvezi s temi dogodki.

PETA NEDELJA PO BINKOŠTIIH

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 5, 20-24)

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: *Ako vaša pravičnost ne bo obilnejša ko pismoukov in farizejev, ne pridete v nebeško kraljestvo. Slišali ste, da se je reklo starim: „Ne ubijaj; kdor pa koga ubije, pride pred sodbo.“ Jaz pa vam pravim: vsak, kdor se jezi na svojega brata, zasluži, da pride pred sodbo; in kdor reče svojemu bratu, „ničvrednež“, zasluži, da pride pred veliki zbor; kdor pa reče „brezbožnež“, zasluži, da pride v peklenški ogenj. Če torej prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti svoj dar tam pred oltarjem, in pojdi, da se poprej spraviš s svojim bratom, in potem pridi in daruj svoj dar.*

Jezus je farizejem povedal: Nisem prišel postaviti razvezovat, ampak dopolniti! — Vse, kar je Bog ukazal Mojzesu, ostane v veljavi. Zavedim pa daje Jezus bolj natančno razlago. Iz zgornjega evangelija vidimo, da hoče Jezus poudariti, da niso samo grehi v dejanju, ampak tudi grehi v besedah. In teh je mnogo več, kakor pa grehov v dejanju.

Nehrdan jezik je huda šiba. Udarci teh šib so: opravljanje, obrekovanje, hujskanje, predrzne sodbe. Sicer pravijo, da beseda ni konj; to gotovo velja, če beseda ne pride iz hudobnega srca. Če jo pa izreče hudobno srce, je pa taka beseda huda šiba. Marsikdo bi bil raje z biči tepen, kot pa z obrekljivimi jeziki.

Občni vinar, predno ga izdaš, pravi pregovor in isto bi lahko rekli tudi za besedo: obrni besedo dvakrat, predno jo izrečeš. Izgovorjene besede ni mogoče poklicati nazaj, kvečjemu jo moraš preklicati. Kakor sami ne želimo, da bi se naši grehi in napake obešale na veliki zvon, tako tudi drugih ne obešajmo. Niti takrat tega ne delajmo.

Iz življenja Cerkve

1500 letnica kalcedonskega cerkvenega zbora

Letos poteka 1500 let, odkar se je vršil v Kalcedonu 4. občni cerkveni zbor, na katerem je sv. Cerkve obsodila tako zvani monofizitizem. Glavni zagovornik te krive vere je bil Evtih, arhimandrit (opat) nekoga samostana pri Carigradu, ki je trdil, da v Kristusu ni dveh narav, božje in človeške, ampak le ena sama, ker je človeška narava Kristusova nekako absorbirana, to je spojena s Kristusovo božjo naravo.

Ta cerkveni zbor, ki je bil tako važen za ohranitev pravega nauka glede Kristusove osebe, je nudil žal priložnost, da se je odepilo takrat od Kristusove cerkve veliko število vernikov, ki so se držali trdovratno Evtihijeve zmote. In to so bili predvsem egiptovski kristjani, ki so zamerili, da jim je cerkveni zbor obsodil njihovega patriarha Dioskora ter ga obenem odstavil od službe. Ta odepitev egiptovskih kristjanov od rimske cerkve je postala stalna, ko so si ti izvolili novega patriarha. Od tega časa dalje ima Egipt dva patriarha, katoliškega in koptovskega. Kopti so namreč prvotni prebivalci Egipta; tako so jih imenovali mohamedanci, ki so si že leta 641. osvojili Egipt. Ti Kopti so potomci pravih Egipčanov, graditeljev znanih egiptovskih piramid. Kristusovo vero so prejeli od evangelista sv. Marka, ki ga je poslal sv. Peter 1. 40. v Aleksandrijo označati Kristusov nauk. Znano je, kako važno stališče so zavzemali egiptovski kristjani prva stoletja v Kristusovi cerkvi. V Aleksandriji je cvetela tako zvana katehetska šola, ki jo je ustanovil učenjak Panten in na kateri sta delovala Klemen Aleksandrijski in največji učenjak prvih stoletij, Origen. V Aleksandriji je škofoval sv. Atanazij, neustrašni borilec zoper Arijevo krivo vero in njen slavni premagalec.

Odkar so Kopti padli pod mohamedansko oblast, so v verskem oziru le životarili, toda kljub temu se jim je posrečilo, da so ohranili svojo vero in svoje krščanske

če nam je še tako prijetno pri sre. O napakah govorimo le tedaj, če je to bližnjemu v korist, ali če hočemo druge obvarovati pred istimi napakami. Če se je pa grešnik poboljšal, nikar ga ne črnimo. Jezik mnogo krat mori duše. Nekateri nič ne pazijo, kaj govorijo in pred kom govorijo. Velikokrat so starši sami krivi, da se njihovi otroci sprijo. Nimajo dovolj spoštovanja do vere, do Cerkve in do duhovnika in potem pred svojimi otroci čez vse zabavljajo. V otrocih na ta način ubijajo spoštovanje do vere, a istočasno tudi do sebe.

Molčati je torej zlato, kadar bi imeli jezik kaj škodovati. Je pa tudi govoriti zlato, kadar jezik uporabljamo za dobro. Veliko dobrega lahko naredimo, če govorimo o pravi časi in na pravem kraju. Beseda lahko miri prepire, tolaži, dviguje, poučuje in napeljuje k vsemu dobremu.

Morda bomo sedaj razumeli besede svetega pisma: Če kdo z besedo ne greši, ta je popoln mož.

NEDELJSKA MOLITEV

O BOG, KI SI PRIPRAVIL NEVIDNE DOBROTE TISTIM, KI TE LJUBIJO: VLIJ SVOJO LJUBEZEN V NAŠA SRCA, DA BOMO TEBE V VSEM IN NAD VSE LJUBILI IN TVOJE OBLJUBE, KI PRESEGAJO VSAKO ŽELJO, DOSEGLI.

Koledar za prihodnji teden

- 17. junija. NEDELJA. 5. pobinkoština. Adolf, škof.
- 18. PONEDELJEK. Efreim Sirski, cerkv. uč.
- 19. TOREK. Julijana Falconeri, dev.
- 20. SEDA. Silverij, papež.
- 21. ČETRTEK. Alojzij, spoznavalec; zavetnik mladine.
- 22. PETEK. Ahacij, mučenec.
- 23. SOBOTA. Jožef Cafasso, spoznavalec.

navade. Njihovo število pa se je zelo skrčilo, tako da tvorijo sedaj le desetino, to je okoli dva milijona vsega egiptovskega prebivalstva. Njihova duhovščina je neizobražena in zato brez vsakega izdatnega vpliva na cerkveno življenje. V njihovi cerkvi imajo veliko besedo razni laiki, od katerih so mnogi brezverni in ki gledajo dostikrat bolj na to, da bi se prikupili vladi, kakor da bi branili pravice koptovske cerkve.

Farna cerkev v čast patrona sv. očeta

V Rimu so izročili božji službi novo farno cerkev, ki je posvečena sv. Evgeniju, patronu sedanjega sv. očeta Pija XII. (Evgenija Pacellija). Cerkev, za katero so prispevali katoličani celega sveta in ki je bila zaobljubljena kot dar sv. očetu ob priliki 25 letnice njegove škofovske posvetitve, je posvetil kardinal vikar Klemen Mica- ra že v petek 1. junija; posvetitev glavnega oltarja pa je izvršil drugi dan v soboto sv. oče sam.

Ob tej priliki je izročil sv. oče po svojem kardinalu namestniku župniku nove cerkve milijon lir z naročilom, naj se še isti dan razdelijo med vse reveže in potrebne novoustanovljene fare.

Cerkve sv. Evgenija v Lizboni

Isti dan kot v Rimu so tudi v Lizboni posvetili novo cerkev v čast sv. Evgeniju. Bronasti kip sv. Evgenija v glavnem oltarju te cerkve, ki je posnetek kipa v cerkvi sv. Evgenija v Rimu, je daroval sam sv. Oče. Ob priliki posvetitve je imel sv. oče na zbrane lizbonske vernike poseben govor po radiu ter poslal vsem pričujočim svoj apostolski blagoslov.

Naj omenimo, da so Portugalci darovali s svoje strani cerkvi sv. Evgenija v Rimu dragocen oltar, posvečen fatimskim Materi božji, ki se je prikazala trem fatimskim otrokom ravno na dan, ko je bil sedanji papež posvečen za škofa (13. majnika 1917).

Smrt kardinala Doughertyja

V Filadelfiji je umrl v 86. letu svoje starosti filadelfijski nadškof kardinal Dionizij Dougherty. Z 38 leti je bil imenovan za škofa v Novi Segoviji (Luzon) in pozneje v Jaro (Iloilo) na Filipinih, kjer je deloval v zelo težkih razmerah in kjer si je pridobil za obe škofiji neprecenljivih zaslug. Pozneje je bil premeščen v domovino in sicer v Buffalo in slednjič je bil 1. 1918 imenovan za nadškofa v Filadelfiji. Papež Benedikt XV. ga je imenoval 1. 1921 za kardinala rimske cerkve. Leta 1937 je kot papeški legat predsedoval 33. mednarodnemu evharističnemu kongresu v Manili na Filipinih, kjer se je po tolikih letih sešel zopet s svojimi nekdanjimi prijatelji in sodolavci. Umrl je po končani sv. maši na 61. obletni dan svojega mašniškega posvečenja.

Indijska „Mala Terezika“

Ta je »sestra Alfonza« iz reda Klarisinj, rojena 1910 v državi Travancore v Indiji, umrla v duhu svetosti 26. julija 1946. Ni še pristeta med blažene, a na njen grob v Bharananganam romajo že od vseh strani ne samo kristjani ampak tudi pogani. Imenujejo jo »Roža travankorska«. Bila je velika trpinka v življenju in tudi čudodelnica. Z Malo Tereziko je imela čudovito podobnost v duhovni pobožnosti in je bila nje posebna varovanka.

Frontaši proti nadškofu Margottiju

Vsem goriškim vernikom je znano, da je g. nadškof smrtno nevarno bolan. V njegovi odsotnosti vodi škofijske posle njegov zastopnik msgr. Soranzo. Ta je po zgledu vseh ostalih italijanskih škofov izdal pred volitvami pismo, ki ga je tudi naš list prinesel. To pismo je bilo povod Prim. dnevnika, da je v soboto 9. junija zopet ostudno napadel g. nadškofa. Odgovarjati na očitke Prim. dnevnika ni vredno, ker so preveč bedasti. Velja zopet opozoriti »pobožne« kristjane, ki so v nedeljo glasovali za fronto, kako njihovi miljenici spoštujejo cerkvene pastirje. Še na smrtni postelji se jim zdijo potrebno jih zmerjati. Prihodnjič takim ljudem zopet izkažite svoje zaupanje!

Msgr. Kazimir Rovis srebrnomašnik

Dne 24. junija bo daroval v škedenjski župni cerkvi svojo srebrno sv. mašo msgr. Kazimir Rovis, tržaški stolni kanonik in župnik v Škedenju.

Jubilant je bil rojen v Pičnu v Istri leta 1902. Mašniško posvečenje je prejel iz rok škofa Fogarja dne 20. 6. 1926.

Po kratkem kaplanovanju v Istri je postal 1. 1928 tajnik in kaplan škofa Fogarja. Od leta 1937 do 1944 je bil škofijski kancler in monsignor. Leta 1944 je dobil župnijo v Škedenju, kjer se sedaj blagodosno deluje. Dne 21. jan. 1947 je postal kanonik stolnega kapitlja pri sv. Juštu, ostal pa še vedno priljubljen župnik v Škedenju. Gorečemu prijatelju našega lista, spoštovanemu kanoniku in gorečemu župniku naše najiskrenejšie čestitke k petindvajsetletnici mašništva!

Smrt v ljubljanskih zaporih

Prispela je vest, da je nekeje v ljubljanskih zaporih umrl odlični katoliški laik dr. Tone Berkopec. Že pred leti mu OZNA ni zaupala in ga je preganjala na vsak korak ter zapirala. Ameriški poslanec Blatinik, ki je menda njegov sorodnik, je pred leti izprosil, da ga je komunistična oblast izpustila na svobodo. Danes, ko se Tito oborožuje z ameriškim orožjem, tako mori njegovo »sodstvo« ljudi, ki jih poznajo ameriški poslanci, da nimajo na sebi nikake krivde kot to, da niso komunisti. Kot o tisočih žrtvah, tako tudi o smrti dr. Berkopca niso komunisti izdali nikakega sporočila. Ko vabijo angleške in druge tuje predstavnike Titove oblasti v državo in razkazujejo ta čudoviti raj, ali so morda pokazale tudi izmučeni obraz in uničeno telo dr. Berkopca v temnici? Ali pa bomo morda v kratkem videli v P. d. fotografijo tega mladega izmučenega katoliškega laika!

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Dolžnost bogatih ljudi

POSLEDICE TE POZABLJIVOSTI

Imel sem okrog 9 let, ko sem videl čuden prizor socialne nepravčnosti, ki se mi je že takrat, otroku, zdel pregrešen. Neki vaški bogataš si je v bahaški družbi prestitih ljudi prižgal cigaro »viržinko« — pa ne s žveplenko. S to je prižgal najprej petgoldinarški bankovec stare zlate avstrijske valute in z njim šele cigaro. Dobro se spominjam, kako sem takrat v svoji glavi računal koliko mesecev bi naša uboga družina imela za nakup mleka, ako bi bogati »strica« daroval dotični bankovec meni, namesto da se je z njegovo upepeljitvijo pobahal. Meni je bila namreč dana naloga hoditi k sosedovim dnevno po mleko za 2 tedanja »solda« ali »krajcarja«.

Zato sem se prav razveselil, ko najdem v Družabni Pravi obravnavo, ki spada prav v to področje socialnega nauka Cerkve, ki jo v naslednjem vsaj v izveščku podajam.

LASTNIK JE PRED BOGOM — OSKRBNIK

1. Če bogate ljudi opomniš, naj svoje premoženje prav uporabljajo, navadno odgovorjajo: »Bogastvo, ki sem ga pridobil, je moja last. Zato lahko z njim delam, kar hočem, in ga dam komur hočem. Nihče mi nič ne more, če ga vržem proč, uničim ali zapravim.«

Tako je mislil tudi svetopisemski bogatin. Hotel je napraviti nove večje žitnice, da bo tja spravil svoje preobilne pridelke, potem bo pa rekel svoji duši: »Duša, veliko blaga imaš spravljene za veliko let; počivaj, jej, pij in bodi dobre volje!« — A pravi Gospodar vsega stvarjenega mu je zaklical: »Neumnež, to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe, kar pa si spravil, čegavo bo?« — Bog sam je podučil tega bogatina, da ni neomejen lastnik svojega premoženja, ampak le za kratko dobo svojega življenja upravitelj in oskrbnik.

Jezus je svojim učencem povedal tudi priliko o krivičnem oskrbniku. Gospodar mu je izročil oskrbnštvo nad vsem svojim premoženjem. Oskrbnik pa je začel bogastvo lahkomišljeno upravljati in svoje dolžnosti zanemarjati. Ljudje pa so to naznanili gospodarju. Ta ga je poklical in mu rekel: »Daj odgovor o svojem oskrbovanju, zakaj poslej ne boš mogel biti več oskrbnik!«

V tej priliki je Jezus, največji Učenik vseh časov, jasno povedal, da so vse stvari božja last. Ljudje so le upravitelji, oskrbniki teh stvari, ki bodo dajali odgovor Bogu samemu, kako so jih upravljali in uporabljali.

Posebno jasno govori o dolžnostih bogatinov tudi papež Pij XI. v okrožnici o brezbožnem komunizmu: »Bogatinom pzemске stvari ne smejo biti vsa sreča, niti ne smejo vanje obračati svojih najboljših moči, ampak se morajo smatrati kot oskrbnike, ki se zavedajo, da bodo najvišjemu Gospodu morali dajati račun. Oni morajo uporabljati zemске dobrote kot dragocena sredstva, ki jim jih daje Bog, da morejo delati dobro; tudi naj ne opuščajo dajati ubogim, kar jim preostaja.«

Bogati ljudje so torej dolžni svoje bogastvo prav, to je po božji volji uporabljati. Po božji volji pa imetje uporabljajo, če ga uporabljajo za svoje resnične potrebe, za dobra dela in za stanu primerno razvedrilo. Od tega, kar ima kdo več, kakor potrebuje za stanu primerno življenje, je vsak v vesti dolžan deliti pomoč revežem. To terjata dolžnost krščanske ljubezni. Ta dolžnost je tem večja, čim večje bogastvo ima kdo in čim večja je revščina ljudi v njegovi okolici. Sv. Janez pravi v svojem prvem pismu: »Kdor ima premoženje sveta in vidi brata v pomanjkanju, pa svoje srce pred njim zapre, kako more biti božja ljubezen v njem?« (1. Jan. 3, 17).

NA TO PA SO BOGATAŠI PO VEČINI POZABILI

2. Na žalost je mnogo — premnogo — bogatih ljudi na to veliko dolžnost krščanske pravičnosti in ljubezni popolnoma pozabilo. Svoje bogastvo uporabljajo po svoji, ne po božji volji. Mirno so živeli v svojem razkošju v času, ko množica revnih ljudi ni imela najpotrebnejših stvari za življenje. Tudi gospodarske uprave nekaterih držav so se zelo pregrešile proti krščanski ljubezni. V času, ko so v Evropi milijoni stradali, so uničevale pšenice in kavo, ju rabile celo za kurjavo raje, kakor bi ju dale brezplačno stradajočim. To dejanje je žalosten dokaz, kako je v bogatih plasteh ljudstva socialni čut popolnoma otopel, kako je pohlep po bogastvu poteptal krščansko ljubezen do bližnjega. Posebno pogubno je bilo dejstvo, da so bili med njimi, ki so odrekli pomoč revnemu ljudstvu, tudi bogati ljudje, ki so sem ter tja tako radi poudarjali svoje katoliško prepričanje.

Kaj je bila posledica tega? Množice, ki niso imele vere ali pa je bila njih vera slabotna, so se oklenile prevratnih naukov in zmot, ki so jim obljubljale boljše razmere, raj na zemlji — oklenile so se komunizma. Verjele so njegovim varljivim obljubam — saj komunizem se nikjer ni dal tega, kar je preje obljubljalo, ampak povsod je vzel še to, kar so imeli — in se dale vkovati v njegove železne okove. Pustile so se iztrgati iz naročja Cerkve, ki je na vso moč poudarjala in branila osebo svobodo delavcev, bogatine pa je vedno resno opominjala na njihove dolžnosti, in jih odločno svarila pred zatiranjem, izrabljanjem in izžemanjem delavstva. Ta razočaranje, v verige komunizma vklejana množica, ki so ji komunistični voditelji vtepali v glavo, da Cerkve drži z bogatini, zdaj na lastne oči gleda, kako v komunističnem rajni nekateri smejo imeti vse, drugi pa nič. Ugotavlja tudi, kako komunistični prvaki in voditelji živijo v največjem razkošju, delavci in kmetje pa stradajo vsakdanjega kruha in vsega kar potrebujejo za življenje, pa niti reči ne smejo, da je to krivica. »Žrtve morajo biti!«, jim ponavljajo voditelji, potem ko so jih oropali vseh pravic svobode in človeškega dostojanstva. Ali bodo v teh strašnih stiskah delavske množice spoznale, da je le Cerkve resnična mati, zagovornica in braniteljica njihovih pravic, njihove osebo svobode in njihovega kulturnega napredka. Morda bodo, morda tudi ne?

NASA DOLŽNOST

Vsi katoliški delavci, ki poznajo nauk Cerkve, morajo biti v današnjih časih apostoli. Braniti morajo Cerkve, razširjati morajo njene svetle in jasne nauke, pobijati zmote in vsemu delavstvu oznanjati resnico, da je le Cerkve najzvestejša mati, zagovornica in braniteljica pravic malega človeka. Okrožnice papežev: Leona XIII. »Rerum novarum«, Pija XI. »Quadragesimo anno« in »Divini Redemptoris« (o brezbožnem komunizmu) ter Pija XII. »O skrivnostnem telesu Jezusa Kristusa« to prepričevalno dokazujejo.

Če bi človeštvo poslušalo Cerkve in po njenem nauku uredilo svoje življenje, bi ne bilo ljudi, ki bi se zaradi bogastva pogubljali, pa tudi ne revežev, ki bi od lakote umirali ter »v veliki bedi in nezaluzeni revščini« dvomili v nadnaravnost, ampak bi postale potom postopnega razvoja in brez krvavih, vseuničujočih revolucij vse svetne dobrine tako porazdeljene, da bi vsi mogli živeti človeškemu dostojanstvu primerno življenje.

DROBNE NOVICE

Hud orkan v Pakistanu

Pred desetimi dnevi je v Pakistanu zgubilo življenje zaradi orkana 200 ljudi. 1000 ljudi je bilo ranjenih, 800.000 jih je pa ostalo brez strehe. Iz poročila agencije AFP je razvidno, da je bilo tamkaj poškodovanih 3000 hiš, ubitih okrog 800 glav živine in da je obéutno trpel tudi pridelek jute.

Že pred tremi tedni je zajel to področje manjši orkan. V njem je izgubilo življenje 25 ljudi, 650 ljudi je bilo ranjenih in okrog 300 vasi do tal porušeni.

Koliko ljudi je na svetu?

Po najnovejših podatkih Organizacije združ. narodov je danes na svetu celotno 2.378.000.000 prebivalcev. V zadnjih 30 letih, to je v teku ene generacije, se je prebivalstvo sveta povečalo za 544.000.000. Na ta način znaša letni prirastek svetovnega prebivalstva 10/0. Največji dvig prebivalstva so dosegli v državah Latinske Amerike. Gostost prebivalstva, ki je zelo različna v raznih predelih sveta, se je povečala povprečno od 14 na 18 ljudi na kvadratni km. Ta gostost je najmanjša v Oceaniji. Tamkaj pride samo en prebivalec na kvadratni km. Oceaniji slede Severna in Južna Amerika z 8 prebivalci na kvadratni km. Takoj za njima pa prideta Evropa z 22. in Azija s 47. prebivalci na kvadratni km.

Pouk angleščine

Ker se mnogi Slovenci v Trstu zanimajo za brezplačni pouk angleščine, obveščamo vse Slovence, da bo v središču mesta v kratkem nov tečaj angleškega jezika. Poučeval bo slovenski profesor, in tako ne bo treba Slovincem obiskovati tečajev v tujem jeziku. Pouk organizira tukajšnja zavezniška čitalnica. Tisti, ki bi želel obiskovati tečaj, naj sporoče naslov po dopisnici na naslov: J. Petrovič, Cas. post. centr. N. 32 Trst. Zbiratelj

Razstava slikarja Čebula v Celovcu

Koroški Slovenci so dobili ljudskega slikarja-umetnika, ki je na svoji prvi razstavi prepričal javnost, da je v njem mnogo nadarjenosti in možnosti nadaljnjega razvoja.

Nedvomno je pot samouka do umetnika težka in dolgotrajna. Zahteva mnogo hotenja in mnogo iskanja. Od prvih slik, ki očitujejo zgolj solidnost perspektive, skladnost barv, razmerja svetlobe in sence — se more slikar-samouk dvigniti do resničnega umetnika le takrat, če je v njem dovolj umetniškega poklica in seveda tudi — brezmejnega vztrajnosti. Šminklavski župnik Čebul je na najboljši poti, da bodo koroški Slovenci dobili v njem kmalu zrelega umetnika, katerega bodo mogli imenovati obenem s Pernhartom in Markovičem.

Čebul ne taj, da je takorekoč amater v slikarstvu in je do pred kratkim, ko so ga odkrili, s svojimi deli ostal tudi čisto prikrit. Strokovnega pouka v slikarstvu je bil deležen samo v toliko, kar so mu nudile običajne ure risanja na srednji šoli. Obiskoval je namreč celovško gimnazijo. Seveda je tudi na potovanjih (v Italiji) kot v domovini sami zbiral z odprtimi očmi mnoge vtise. Tako je torej začel zvesto in z ljubeznijo oblikovati svoje vtise.

Kolektivna razstava njegovih slik predstavlja zanimivo lestvico v razvoju dozorevajočega slikarja-umetnika. Prav je, da nam je pokazal tudi one slike iz začetkov svojega slikarskega udejstvovanja, ker s tem je celotna njegova umetniška podoba bila le bolj popolno predstavljena v svojem razvoju.

Nedvomno je Čebulova glavna moč v akvarelu, čeprav je učinkovit tudi v nekaterih oljih, kot n. pr. »Delavske hiše«. Nevitno razpoloženje je izraženo krep-

ko in pritegne pozornost. Za to sliko (med olji) je najodločnejše čutili umetniško osebnost.

V akvarelih hodi slikar več poti, tako kar se tiče smeri kot tehnike. Ponekod je ostal na stopnji zgolj dobrega slikarja, medtem ko je v drugih, kljub nekakšni plahosti do končnega izraza, dosegel zavirljivo umetniško raven. Sploh je treba

Solet nad Gorico

Če si hočeš hitreje ogledati našo Gorico, stopiš na kolo ali »vespo«, se pelješ na določene točke, kjer se shajajo ljudje iz mesta, iz dežele in ostalih delov Italije; državno mejo pa vidiš tako le par sto metrov v dolžini.

Ves drugačen vtis in razgled se ti pokaže iz višine. Od kje pa? Gotovo izpred mestnega gradu.

Od Št. Petra do Rdeče hiše slediš vlaku, ki pelje ob meji iz Ajdovščine ali Sežane naprej proti severni postaji čez Sočo za Sabotin. Lahko pozdraviš od daleč svetogorsko Marijo, ki ni pozabila nas goriških Slovencev. Proti zapadu imaš lep pogled na Brda. Na jugu pa opaziš zlati trak Soče, ki se svetli in odseva sončne žarke, dokler ne izgine daleč za hribi. Krasen razgled imaš na Gorico, posebno na Travniki, kjer razločno vidiš ljudi, ki se sprehajajo. Ti pa se moraš držati vrhu hriba, krožiti okoli gradu in od daleč motriti te zanimivosti.

V mestu sedemo v avto, ki nas v kratkem popelje mimo pokopališča na letališče. Dve letali sta že pripravljena za polet. Mi pa gremo poiskati tretje, ki je še pod streho.

poudariti, da smo videli med slikami kakovostno velikanske razlike, kar pa samo dokazuje tudi velik talent in hiter napredek.

Čebulovo razstavo je obiskalo tudi mnogo tujcev in se o njem v svojih časopisih zelo laskavo izražajo.

Razstava Avgusta Čebula je bila kulturni dogodek med koroškimi Slovenci, nad katerimi smemo biti ponosni. Iz naroda, ki mu ni dano vzpenjati se in napredovati na področju umetnosti kakor morejo to drugi, večinski narodi, se je rodil talent, katerega moramo spremljati na njegovi umetniški poti, ker bo še gotovo veliko in še boljše ustvaril.

Kmalu je spravljeno na plan. Pilot je malo pregleda, stopi k vretenu, nekajkrat je poskušal zavrteti, pa ne uboga takoj. Prižge motor, zabrenči... pa ne vzleti. Počakati je treba, da se motor ogreje, šele potem stopi motorist, da poskuša vsako hitrost, če je vse v redu... da se ne bi prenačil...

Najprej se približamo jugoslovanski meji, pa je ne prekoračimo, ker bi nas lahko izbili... razločno je videti pobeljene stebričke, ki se vijajo med obema državama... Komaj se razgledamo v novem svetu, že letimo nad prvimi hišami predmestja: Sanatorij, Malo semenišče, Rdeča hiša, Grad, Kostanjevica itd. Ne gledamo na ceste kod se bomo vozili, edino oviro nam dela državna meja, ki se kmalu vrže čez Sočo na Sabotin; tam jo pustimo da gre svojo muhasto pot naprej, mi pa ko smo v trenutku prekoračili Sočo, obrnemo levo čez Oslavje in Kalvarijo na most in nazaj v mesto. Pogledati gremo svojce, da jim zamahamo z belo rutico v pozdrav. Pa glej ga vraga! Komaj si odprl okence, da bi glavno ven pomolil, te kar popade silovit veter; če nisi skrben in hiter ti rutico iztrga iz roke. Krasen razgled: zdi se ti, da v sanjah letiš čez deveto deželo. Tudi če poznaš sleherni kamen tvojega dvorišča, vsako drevo tvojega vrta, iz letala vživaš ves drugačen pogled na tvojo hišo; bežen pogled pa trajen vtis.

V polkrogu zavijemo nad hišo; letalo je popolnoma nagnjeno na desno stran, tako da pilot sedi nad menoj na levi, hiše pa so pod menoj na desni strani. V takem poletu se ti v začetku skoraj zavrti v glavi; takega vtisa na zemlji ne moreš zlahka poskusiti.

Se enkrat obrnemo na Sočo. To pot se ji tudi približamo: spustimo se navzdol kot bi se hoteli potopiti v njene valove; občutiti je tedaj pomankanje zraku, dihanje vam zastane, pa le trenutno... v nagli kretnji se ji umakemo in zavijemo na podgorske tovarne ter po drugi strani Soče čez polja nazaj na mesto. Še zadnji pogled in pozdrav iz zračnih višin Gorici.

Preteklo je že skoraj četrte ure, obrnemo se proti letališču; kontrolirati pa moramo še svojo zračno okolico, da se ne moremo z drugima dvema letalom, ki istočasno krožita s piloti - novinci po okolici. Vse je v redu.

Motor popuša; obzorje postaja vedno ožje, prikažejo se nam osebe, od katerih smo s pred petnajstimi minuti poslovi. Dočim smo do sedaj mirno sedeli, kot bi z avtom drveli po asfaltirani cesti, se sedež stresel... zemlja nas zopet sprejme v svoje naročje.

ŠIRITE NAŠ LIST!

Sadje je hrana in zdravilo, zato uživajte ga!

V naprednih deželah uživajo mnogo več sadja kot pri nas! Kje tiči vzrok? Na vsak način v dejstvu, da ljudje ne znajo pravilno ceniti vrednosti sadja. Zavedati se moramo, da je sadje hrana in zdravilo.

Sadje — hrana

V splošnem ocenjujemo hranila po količini kalorij, ki jih vsebujejo. V tem oziru nam nudi nekaj pojasnil naslednji pregled:

1 kg	ima kalorij
česenj	780
marelice	580
jabolka	628
hruške	635
breskev	414
čespej	844
grozdja	963
mleka	692
jaje	1481
navadnega kruha	2605

Torej vsebuje sadje sorazmerno mnogo kalorij. Pregled pravi, da jih imajo češnje več kot mleko.

Sadje — zdravilo

Zgornji pregled nam pravi, da vsebuje navadni kruh mnogo več kalorij kot enaka količina sadja. To je res in zato ne mislimo nadomestiti kruha s sadjem, četudi je na svetu že zelo mnogo ljudi, katerih glavna prehrana obstoja iz sadja in se pri tem si- jajno počutijo.

Kar pa zviša vrednost sadja napram kruhu, so različni fermenti ali kvasnice, najrazličnejše kisline, mnoga hlapna olja, mnogovrstni vitamini ter važne rudninske snovi. Vse te snovi vplivajo ugodno na celotni človeški organizem, lajšajo in urejajo prebavo. Ta svojstva so danes velevažna, ker živimo v dobi, ki mnogo zahteva od naših živcev in jih zato kvari. Kdor nima v redu prebavil, tudi živcev nima dobrih, največkrat pa tudi narobe. Hrana, kot so jo uživali naši pradedje, ne odgovarja našemu delikatnejšemu organizmu, za nas je pretežka. Našim pradedom ni dnevno življenje kvarilo živcev. Oni niso poznali ne sindakalnih in političnih borb in prekanj, niso nikdar okusili bombardiranja, ne nemeške in drugih okupacij, niso čitali razburljivih romanov, ne športnih vesti, niso poznali takega davčnega sistema, itd. Naši pradedje niso imeli toliko potreb kot mi, niso zavžili toliko kave in alkohola, ne pokadili toliko cigaret, itd. itd., imeli so več prostega časa in so zato več — spali.

Naši živci so večinoma razrvani, v lekarnah pa ne dobiš zato zdravila. Najzdravilnejše za živce je sadje, bodisi trgano neposredno z drevesa ali zavžito v božjem miru za mizo, raz katere se ti smeji odeto v prekrasne barve. In komu se ne dopade sladki in kiselni okus sadja? Otroci so lačni in željni sadja, organizem odraslih otrok pa tudi kriči po njem. Zato ne bi smel miniti dan, da ne bi zavžili nekaj sadja. V družinah, kjer uživajo mnogo sadja, tam je zdravje doma in tja nimata dostopa ne zdravnik in ne lekarnar. Zato pa bosta pridna gospodinja in skrbni družinski oče poskrbela, da bo na mizi sadje pri vsakem obedu. Trosila bosta denar raje za sadje, kot pa za zdravila.

Koloradski hrošč hudo razsaja

v mnogih provincah Italije. Zato je v notranjosti zelo živo povpraševanje po gesarolu (na podlagi DDT), ki je mnogo primernejši od apnenega arzenata. Pri gesarolu

erkne škodljivce četudi bi ne jedel, samo da pride v dotiko. Tako uniči gesarol tudi hrošča in jajčka, dočim uniči arzenat le ličinke oziroma črvičke. — V notranjosti države so trenutno izčrpane vse zaloge gesarola.

Kako je s pšenico?

Še kakšen dan, in želi homo. Pridelek kaže, da bo le večji, kot smo se bali. Sicer je res, da ne bodo vsi klasi polni, temveč da bo nekaj deloma jalovih, ker je med cvetenjem večkrat deževalo. Tudi rja je precej škodovala.

Zanimivo pa je bilo letos gledati marsikatero njivo. Takoj si opazil, kje so gnajili s hlevskim gnojem in kje samo z umetnimi gnojili. Odgovor na to vprašanje so dale cvetlice in pa grašica. Kjer je bil uporabljen hlevski gnoj v znatni meri, tam je bilo med pšenico obilo maka in mnogo grašice. Seme tega plevela je prišlo na njivo s hlevskim gnojem. — A ne vse! Tudi s pšeničnim semenom je prišlo plevelno seme na njivo. Kdor je sejal selekcionirano seme in gnojil z umetnimi gnojili, ta je imel enakomerno rastočo in čisto pšenico. Kdor pa je sejal domače ali izposojeno seme, je vsejal tudi mak, plavice in grašico. Sicer so bile nekatere njive res prepele v bujnem cvetju. Posebno ga je pihnil rdeči mak. A če pogled na tako njivo razveseljuje meščana, mora žalostiti kmetovalec.

Letos se je radi vlažnega vremena hudo razpasla rja. Posebno hudo je bilo na njivah, po katerih je bil pozno raztrosen apneni nitrat ali čilski soliter. Zapomnimo si enkrat za vselej: navrhno gnojenje z dušičnatimi umetnimi gnojili izvršimo decembra do februarja meseca in ne pozneje.

Kdor opazuje letos pšenična polja, mora priti do zaključka: Res je, da so selekcionirana semena draga, a izdatno povrnejo višji strošek. Nadalje je res, da je najbolje gnojiti pšenici samo z umetnimi gnojili, hlevski gnoj pa naj dobi koruza.

Živinoreja v Rusiji

Sovjetske oblasti so zelo skope glede števil. K večjemu javijo vsako toliko časa, da je proizvodnja tega in onega predmeta porasla za 15% ali več, ne povedo pa katera številka služi za podlago.

O številčnem stanju živinoreje niso Sovjeti dali še nobenih števil, od kar so na vladi. Zaprta je bila mnenja, da je s sovjetsko živinorejo slabše kot pred revolucijo: v dobi nasilne kolhozizacije so kmetje poklali živino in prejšnje stanje ni bilo nikdar doseženo.

Pred kratkim pa je izšla neka sovjetska uradna izjava, iz katere se lahko napravi nekatere zaključke glede stanja živinoreje. Rečeno je bilo namreč, da bo koncem l. 1951 v kolhozih toliko živine, kot je imajo skupaj Anglija, Francija, Danska in Holandska. Te države imajo skupno okoli 100 milijonov prebivalcev, torej okoli polovico sovjetskega prebivalstva. Od imenovanih držav izvažajo meso ali živino samo Francija in Danska, a ne izvozita toliko, kot uvozi Anglija, ki uvaža ogromne množine mesa iz svojih kolonij in drugih držav.

Če računamo, da je v kolhozih približno 3/4 ruske živinoreje in 1/4 v zasebni lasti na ohišnicah, potem nam enostavno račun pove, da mora biti stanje živinoreje v Rusiji precej nizko in ravno tako tudi nizka potrošnja mesa: na noben način ne doseže polovice zapadnoevropske.

NAŠA GOVORICA

O »KOLPOH« RAZNIH VRST, O »DAKORDIH« IN SE KAJ ZANIMIVEGA

»Kolpe« se posebno ženske poznajo. Vsak čas jih zadene kak »kolpo«, ki ga ne pričakujejo. Včeraj je šele zvedela, da se bo njena prijateljica že v nedeljo poročila. »Kakšen kolpo je bil to zanj!« Saj sta bili vendar prijateljici. Kakšen »kolpo«! — Druga je pa spet kaj drugega zvedela. In spet jo je zadel »kolpo«. — Seveda je »kolpo«, kadar se dajejo fantje med sabo, nekaj čisto drugega. Tudi takrat jih ne manjka. En »kolpo« sem, en »kolpo« tja — in že kar tri peljejo v bolnico. Taka je kraška kri in če bi ne tekla takrat, ko je čas zato, bi ne bila več kraška.

Beseda »kolpo« ni pri nas doma. Poharili smo jo pri sosedovih, čeprav poznamo v domači govorici lepe izraze zanj: *udar, udarec, tudi strel*. Navadno pa gre za *udarec*. Ta pa je seveda lahko telesni torej resnični *udarec*, lahko pa tudi duševni, moralni *udarec*. V obeh primerih pa rabimo isto besedo.

Fantje se tepejo. *Udarec* sem, *udarec* tja, *sunek* sem, *sunek* tja... in že teče kri v potokih... Če te kdo *udari* po glavi, po hrbtu — Bog vas varuj kaj takega — tedaj govorimo o *telesnem udarcu*.

Drugače je seveda, kadar gre za slabo novico, za presenetljivo novico. Tudi tedaj nam velja »kolpa« za *udarec*. Zopet *udarec*, toda to pot je udarec drugačnega vrste. Boli te pri sreč, v duši, na vesti, ne pa na telesu. *Udarec* je bil za ženo, ko je zvedela za smrt svojega moža. Da, to je bil res *udarec*. Tudi njo, ki jo je nekdo nalagal, da je bogat in da ima doma graščino, ona pa mu je ves čas verjela, je *zadelo*, da je zvedela, da vse skupaj nič ni bilo res. To je bil res *udarec* zanj. Razočaranje. In razočaranje je pač *udarec* posebnega vrste in ob njem zorimo v prave ljudi... Kadar koli je človek razočaran, lahko reče, da je bilo spoznanje resnice zanj *udarec*. Nikdar pa ne »kolpo« ali »kolpo«.

Zdaj pa še nekaj za moške, ki radi politizirajo. »Colpo di stato« — po naše *državni udar*. V političnem življenju držav in narodov se večkrat zgodi, da se kak stremiljiv politik ali kaka politična stranka polasti vse oblasti v državi. S pomočjo armade, vojske, *udari*, izvede *državni udar* in uvede diktaturo. Večkrat beremo o takih »spremembah čez noč« v vročevrtni južni Ameriki. To je *državni udar*.

(Dolje prihodnjič)

Spisal dr. IVAN ČESNIK

Svetogorska pesem

P o v e s t

Dve nadarbinski njivi mu je obdelovala sestra Marija, pridna in vzorna gospodinja. Skrbela je, da je rastlo na njivi zelje, repa, fižol, bob, oves, prosa. Ječmen, rž in pšenico je pa pridelala na dveh dolgih njivah v Lokah blizu vasi, katero je gospodu Tomažu dal v zakup grof Friderik Jeronim Attems iz Gorice. Priredila je vsako leto debelega, vsaj poldrugi stot težkega prešiča šepharja in tako poskrbela za masčobo in prekajeno meso, za pršut in klobase. Redila je tudi dve kozi, ki sta dajali potrebno mleko in vrgli vsako leto kozličce za zakolj ali prodajo. Od sv. Jurija do sv. Mihaela sta se pasli na obširnih srenjskih pašnikih na Skalnici z ostalo grgarsko čredo, ki je bila to leto izročena ubožni, pazljivi in pobožni pastirici Urški Ferligojevi. Za zimo je dobival krmo iz nadarbinske senožeti. Tudi za svoje in bratovo perilo se je pridna Ma-

rija brigala: pletla je nogavice, šivala platnene srajce, ošpetlje, krila in spodnje hlače. Za poletje je bratu napravila celo platen suknjič in kratke hlače in ju črno pobarvala, da ju je nosil doma in je le za mesto rabil kupljeno črno obleko in obu- tev, kakršno so v onih časih nosili duhovniki pod talarjem.

Pri skrbi za telesne potrebe, pa ni pozabila na dušne. Vsak dan je bila pri maši, mesečno se je spovedovala pri Tončku Mariniču, solkanskem kaplanu, veselemu in vedremu gospodu, briškemu rojaku iz lepéga Kojškega, in prejemala Jezusa v svoje srce. Pri cerkvenem zboru je vneto sodelovala. Vsak večer je z gospodom Tomažom klečala v kuhinji pred podobo Križanega in Žalostne Matere božje, in molila rožni vence. Noben berač ni šel prazen od hiše. Vprašalo jo je dokaj ženinov. Bila je čedna in lepa črnolaska celo v starejših letih. Vsakemu je odgovorila, da se ne misli poročiti, temveč gospodinjiti bratu, dokler ji bodo moči dopuščale. Grdo bi bilo, če bi v takih težkih časih prepuštila brata tujim rokam.

Ljubi Bog je toraj oblagodil gospoda

Tomaža s srčno dobro in zvesto sestro, ki je z njim delila veselje in žalost, delo in trpljenje, duševne skrbi, bridkosti in tegobe. Vsak dan se mu je zahvaljeval za to veliko dobroto.

Zelo ljube so bile gospodu Tomažu čebele. Ne zato, ker so mu bile koristne, temveč ker je imel neko prirojeno spoštovanje do njih. Bile so vzor marljivosti in nabirale so vosek, da so iz njega svečarji talili sveče za sv. mašo. To pobožno spoštovanje ga je spremljalo vse življenje kakor kmeta, ki je o čebelici vedno trdil, da umre in ne pogine kakor druge žuželke in živali.

Sedel je na klopici pod senčnato hruško in gledal čebelni rod, ki je v lepem sončnem dnevu pridno nosil med in cvetlični prah. Leta in leta je opazoval gospod Tomaž čebele v panjih, pri rojih, na paši in poletih. Zanimal se je, kako zvedo za zaloge medu in praška.

Po dolgoletnem opazovanju je ugotovil, da se je čebelica, ki se je nasrkala medu na kaki cvetlici, prav čudno vedla, ko se je vrnila v panj: s hitrimi, drobnimi koraki je stopicala in hrzela v zelo ozkem

krogu tako, da je ležala v sredini tega kroga ena sama celica. Na šestih celicah satovja, ki so jo obdajale, se je vrtela okrog, a ne vedno v isti smeri. Nenadoma se je obrnila in se vrtela v nasprotni smeri. Tako je plesala po četrte minute in se zavrtela povprečno po dvajset krat. Nenadoma je pa obstala in hitro odletela iz panja nazaj k cvetlici. Čebelice, ki so čepale okrog nje, je njen ples razburil. S tipalnicami so se skušale dotakniti njenega zadka in stopicati za njo. Velik trop tovarišic je letel za njo. Druge čebelice, ki so tudi našle kako zelo medeno vejo, so po vrtnitvi v panj, začele tudi plesati in opozarjati druge čebele na medeno pašo. Druge čebelice pa niso odletele na slepo za onimi, ki so jim sporočile novico, marveč so si poiskale same medeno okolico. Vonj medu, ali cvetja, po katerem je išla poročevalka, jim je razodeval, kakšna je tista cvetlica. Čebelice so poznale ta vonj in ko so letale na pašo, so iskale le tega. Tako je dospelo na tisto mesto, kjer je bila poprej le ena, po sto in tudi tisoč tovarišic. Ko pa ni bilo več zaloge, niso vračajoče čebelice več opozarjale na-

njo in nobena bučela ni letela več v ono smer.

Čebele so se torej sporazumevale po vonju. A ne le po vonju, tudi z brenčanjem so si dajale znamenja. Če so letali na bogato zalogo, so brenčale z višjim glasom kakor če so letele k manjši zalogi.

Tudi čebele, ki so našle dosti cvetnega prahu, so plesale, a drugače kakor nabiralke medu. Nabiralke prahu so se vračale obložene domov. Lezle so po satovju navzgor in se začele med drugimi čebelami vrteti. Zavrtle so se najprej v polkrogu, stekle po 2-3 celicah in napravile na drugo stran zopet polkrog. Ko so se tako gibale, so bile popolnoma mirne. Tudi pri tem plesu je bil merodajen in važen edino duh prašnikov dotične rože in tovarišice so bile obveščene o prašni zalogi.

Gospoda Tomaža se je že lotevala drnavica. Oči so se mu jele zapirati, ko je velik trop čebel delavk privlekel skozi usta panja sredi ulnjaka tri mrtve totrce in jih vrgel na travo.

»Oho, čebele delavke ne trpe lenuhov in nedelavcev. Ko so trotili svoja

STRŽAŠKEGA

Primorskemu dnevniku v pouk

Nedavno nas je »Primorski dnevnik« označil, da nas odlikuje sovraštvo do Jugoslavije. Povemo mu, da je v zmoti. Nasprotno nam je vsem zelo pri srečnem usoda Jugoslavije, posebno pa še naših ožjih rojakov Slovencev. Mi obsojamo le režim, ki je iz te dežele, ki so prava nebesa pod Triglavom, napravil pekel. Nebesa so si prisvojili samo nekateri bivši delomrzneži. Mali človek, ti pa delaj in garaj, saj je

vseeno ali delaš za bivšo beograjsko čaršijo, ali pa sedaj za komunistično partijo. Torej nismo proti Jugoslaviji, pač pa proti nasilju! Zakaj ima še Jugoslavija vedno koncentracijska taborišča, zakaj ne izdaja potnih listov, če kdo zanj zaprosi? Mnogi že čakajo na potne liste že več kot leto dni? Če je vse tako v redu, zakaj ljudje stalno prosijo za živež, obleko in podobno?

Vprašanje Zavezniški vojaški upravi

Po vsem zapadnem svetu, ki je pod vplivom zmagovitih zaveznikov, je še vedno veliko brezdomcev, ki so zapustili vse kar so imeli, samo da so se rešili komunističnega nasilja. OZN je ustanovila posebno organizacijo IRO, ki ima skrb za te brezdomce, da si z njeno pomočjo dobe, novo domovino, ali ustale kjer so, ali pa, kjer so dane možnosti, da se vrnejo zopet na svoje svobodne domove. Ti tisoči in tisoči brezdomcev so živa priča hrepeneja po svobodi, tožniki komunističnega nasilja, žrtve topoglave politike zaveznikov, ki so enostavno prepuščali ogromen del Evrope vplivu Moskve. Po vseh zapadnih državah so tem beguncem izdali posebne potne liste s katerimi se morejo kretati vsaj v svobodnem svetu. Toda glejte! Trst, ki je pod neposredno upravo onih, ki so učitelji demokracije, dela izjemo! V Trstu begunci ne dobe potnih listov. In to celo bolniki, ki jim zdravniki

predpišejo zdravljenje v planinskih krajih. ZVU ima poseben urad za begunce, a kaj ta urad dela za begunce? Veliko beguncev ne terja od tega urada nobene podpore. Sami so si našli zaposlitev in trdo skorjo kruha. A begunski urad, ki bi jim moral izdati vsaj potne liste, jim teh ne izda.

Italija izdaja posebne apolidske potne liste. Toda do teh imajo pravico samo oni, ki niso vpisani v IRO. Torej ni prav, če si begunec, ni prav če si vpisan v IRO! Truman je nekoč v nekem govoru imenoval begunce JUNAKE DEMOKRACIJE. Lepa hvala za tako priznanje, ko pa naj bi besede postale dejstvo, so pa begunci breme. Zanima nas ali je res tak ukaz ZVU, da se beguncem ne smejo izdati IRO potni listi, oziroma kak madež je v tem, da samo zaradi tega, da je nekdo vpisan v IRO, a od tega nima doslej prav nič in mu Italija ne izda apolidskega potnega lista?

Tržaško romanje v Lurd

Zelo priporočamo, da bi se vsaj nekaj naših vernikov udeležilo skupnega škofijskega romanja v Lurd. Vršilo se bo od 17. do 24. julija pod vodstvom našega prevz. g. škofa. Kakor smo bili lansko leto tržaški Slovenci častno zastopani pri skupnem rimskem romanju, tako naj bi bilo letos! Vsaj dva romarja naj se prijavita iz vsake tudi podeželske župnije.

Vodstvo romanja bo dalo za slovenske romarje skupni prostor v vlaku in v Lurdu. Potrebno je samo, da se vsak naš

romar prijavi kot Slovenec. Naj torej vsak pri prijavi pove, da želi potovati s slovensko skupino. Dobro pa bi bilo, da vsak naš romar obvesti svojega domačega duhovnika, da se je prijavil za potovanje v Lurd.

Stroški (vožnja, prehrana v Lurdu in stanovanje) znašajo 22.360 lir. Čas za prijavo je samo do 20. junija. Prijave sprejema škofijski urad v ulici Battisti 13, I. nadstr. vsak delavnik od petih do sedmih zvečer.

Podelitev nagrad zmagovalcem risarskega natečaja

V nedeljo popoldne so razdelili nagrade zmagovalcem risarskega natečaja za obnovitveni načrt Evrope (ECA). Mladi zmagovalci so se zbrali popoldne v auditoriju in nestrno pričakovali, kdaj bodo slišali svoja imena. Na otvoritev je prihitel šef ECA poslanstva v Trstu minister R. E. Galloway, šef obveščevalne službe AMG M. N. Cotes in vodja zavezniške čitalnice Mr. Grigis.

Mr. Cotes je lepo nagovoril mlade zmagovalce in italijansčini in jim čestital k zmagi v Trstu v upanju, da bo kateri izmed zmagovalcev tudi v Parizu, kakor so risbe poslali, uspel. Njegov govor je ponovila v slovenščini gđ. Mozetič. Vsa dvorana je zaploskala v znak priznanja mladim zmagovalcem, katerim je čestital tudi sam gospod minister in šef ECA. Najboljši zmagovalci so prejeli res lepa darila kot: radijske aparate, kolesa, foto aparate, drsalke na kolesa in podobno. Vsak nagrajenec tudi diplomu.

Kakor je vsa prireditev lepo uspela, ker so dali priznanje in upoštevali tudi slovenske zmagovalce in jih nagovorili tudi slovensko, tako ne moremo odobravati, da so bila vabila dosledno le v italijansčini in da tudi diplome nosijo le italijansko besedilo. Slovenska imena zmagovalcev na njih pa so celo napačno pisana. Tisti, ki je pisal imena ni niti vedel, da ima slovenščina šumnike in sčičke in da je med njimi razlika. Odposlanstvo ECA v bodoče naprošamo, da odstrani tudi to pomanjkljivost.

Konec šolskega leta v Trstu

Srednje šole v Trstu bodo ta teden zaključile šolsko leto. Zadnje tedne so se naši študentje z veliko marljivostjo oklepali knjig. No, sedaj so končali s šolskim letom in delo bo kronano. Kdor se ni dovolj potrudil, bo pa moral še med počitnicami delati družbo knjigam. Seveda ni še vsega konec. Oni iz zadnjih let vseh srednjih nižjih in višjih šol bodo morali pa pred posebno komisijo pokazati kako

so delali. Želimo vsem, da bi jim pri maturah ne bilo prevroče in da bi jih dobro napravili.

Spored akademije slovenskega učiteljskega

ki bo v nedeljo 24. t. m. ob 18 uri v dvorani Ljudskega doma (sedež ZVU).

1. Župančič Oton: NAŠA BESEDA, recitira Marinka Theuerschuh (II. b razr.)
2. Beličič Vinko: Pomladanska, ugalsbil Mirko Filej, poje mešani zbor.
3. P. Krizostom: Pastirica Jerica, ugalsbil Mirko Filej, poje mešani zbor.
4. M. Škerjanc: NOKTURNO v sekstah klavir, igra Čefarin Mara (III. razred). Fred. Burgmüller: BALADA.
5. Förster: PLESNA PESEM - klavir, igra Vrabec Neva (II. b razred).
6. Gradnik Alojz: DEVIN - recitira Žerjal Imelda (I. razred).
7. K. Sancin: GAVOTA - violina, igra Majcen Sergej (II. razred).
8. E. Jenkinson: PLES VIL.
9. GOR ČEZ IZARO - proste vaje fantov na napev narodne pesmi.
10. Narodna: KAZEN - ugalsbil E. Adamič, poje mešani zbor.
11. Narodna: KJE SO TISTE STEZICE? priredil Mirko Filej, poje mešani zbor.
12. Narodna: SRCE JE ŽALOSTNO - priredil Mirko Filej, poje mešani zbor.
13. RAZDELITVE NAGRAD NAJBOLJŠIM UČENCEM
14. J. Paderewsky: MENUET - klavir, igra Mezgec Lavra (I. razred).
15. F.S. Vilhar: UKAZI - poje Vernier Marjan (II. razred).
16. J. Pavčič: DEDEK SAMONOG.
17. Bortkiewicz: VALČEK - klavir, igrata Theuerschuh Marinka in Vrabec Neva (II. b razred).
18. F. Schubert: KORACNICA.
19. RAJALNE VAJE DEKLET.
20. Br. Nušić: ANALFABET enodejanka, dijakinje in dijaki III. razreda.
21. Narodna: DEKLE NA VRTU, priredil Mirko Filej, poje mešani zbor.
22. Goriška: NA PLAN, ugalsbil H. Volarič, poje mešani zbor.

Sporeda, ki veljajo kot vstopnice, dobite v tajništvu učiteljskega.

Mačkolje

Minil je maj in z njim tudi lepi prazniki. Na žalost pa pri nas niso bili vsi lepi, kajti za praznik sv. Rešnjega Telesa ni bilo v naši vasi toliko pričakovane procesije. Marsikdo se bo vprašal, kako to, da ni bilo ravno v Mačkoljah procesije na ta dan, ko je vendar bilo lepo vreme. Na to naj vam odgovore naši vaški nasprotniki Cerkve, ki so uprizorili v vasi na ta dan ples. Stvar, ki se v zgodovini Mačkolj še ni zgodila! Zavedni Mačkoljani so to takoj obsodili in se raje odpovedali procesiji, kot bi pustili, da bi štirje zagrizenci in njihovi redki somišljeniki izenačili ples s procesijo.

Naj se ti ljudje dobro zavedajo, da to dvoje ne gre skupaj, kot ne gresta skupaj ogenj in voda.

Velika zahvala pa gre seveda tudi tržaškemu predsedstvu cone, ki baje sloni na demokratični in krščanski podlagi, a je mislilo, da procesija in ples ne gresta skupaj, zato je brez vsake težave izdalo dovoljenje za ples in ga kljub protestom večine vaščanov ni umaknilo. Iz tega je razvidno, da ne pozna prave demokracije ne duha zdravega krščanstva.

Vendar pa procesije nismo povsem opustili, ampak smo jo prenesli na nedeljo 27. maja. Kljub temu, da je bila čisto navadna nedelja, se je te pobožnosti udeležila velika večina vaščanov in mnogo veranikov iz Ospa. Tako je lahko vsakdo videl, da Mačkoljani hočejo ostati v srečju in na zunanji zvesti Bogu in Cerkvi.

Z GORIŠKEGA

OBVESTILO

V NEDELJO OB 5h POPOLDNE BOMO SLI V JAMLJE NA PEVSKI NASTOP S PESTRIM SPOREDOM NARODNIH IN UMETNIH PESMI. DOMAČI CERKVENI PEVCI BODO TUDI IGRALI VESELO SPEVOIGRO:

"KUPČIJA"

SODELUJEJO SOSEDNJI ZBORI. LJUBITELJI LEPE PESMI IN NAŠE MLADINE NAJ NE OSTANEJO DOMA. KATOL. PROSVETNO DRUŠTVO PRIREDI OB TEJ PRILIKI IZLET V JAMLJE. KDOR SE ŽELI UDELEŽITI, NAJ SE ZGLASI V DOBRODELNI PISARNI. ODHOD OB 3h POPOLDNE S TRAVNIKA.

Občni zbor „Slov. sirotišča sv. Družine“

bo dne 21. junija ob 4h popoldne v prostorih društvenega blagajnika, ulica Don Bosco 28.

Predsednik:
Dr. F. Močnik

Kulturna prireditev v Gorici

Krožek slovenskih dijakinj je priredil v nedeljo ob 8.30 zvečer akademijo v proslavo slovenske matere. Na splošno je bilo izvajanje prav lepo. Prav lepa je bila misel, ki jo je v klenih besedah izrazila dijakinja za uvod. Res naš spomin mora biti vedno pri naši trpeči slovenski materi! Prav lepo so bile tudi izvedene posamezne točke, zlasti solo petje. Vsa pohvala gre g. režiserju, ki je znal tako posrečeno razdeliti dijakinjam posamezne vloge in jih obenem tudi prav lepo pripraviti. Upamo, da se nam bodo naše slovenske dijakinje prav kmalu ponovno prikazale na odru s še lepšim programom, mislimo namreč s kakšno samostojno igro. Le tako naprej po začrtani poti! Naši ljudje veliko pričakujejo od vas! To vam je pokazala v nedeljo natrpana dvorana, kljub temu, da vaša akademija ni bila najavljena v časopisu.

Otvoritev slovenske knjižnice

Katoliško prosvetno društvo v Gorici sporoča, da je odprlo svojo knjižnico v prostorih Katoliške tiskarne na Placuti št. 18/I. Člani in tudi nečlani si lahko izposodijo slovenske in tudi druge knjige. V ta namen je knjižnica odprta vsako sredo od 7 do 8 zvečer in vsako nedeljo od 10 do 11 zjutraj.

Zaključni prosvetni večer v Gorici

V sredo 20. t. m. bo zaključni prosvetni večer v Gorici. Ob tej priliki bomo slišali znanega predavatelja, ki nam bo znal s svojo slikovito besedo orisati nekaj naše preteklosti. Obenem pa bo nastopil tudi prenovljeni pevski zbor pod vodstvom g. Fileja. Prosvetni večer se bo vršil ob navadni uri, to je ob 8h zvečer v Marijinem domu na Placuti.

Šolska maša v Gorici

Zaključek šol. leta na srednjih šolah v Gorici bo v soboto 16. t. m. s šolsko mašo ob 10.30 v stolnici. Sv. maše naj se udeležijo vsi dijaki in vabljeni so tudi njihovi starši.

Vsi izpiti na srednjih šolah razen matur se začnejo v ponedeljek ob 8.30.

Zločinski umor v Ajdovščini

Pretekli teden se je v Ajdovščini izvršil hud zločin. Jugoslovanski častnik je ustrelil na njegovem domu znanega avtomobilskega prevoznika Zavadlava Ivana po do-

mače Nuteta. Zločin je izvršil, ker mu je baje Nute nekaj očitil v zvezi s tisočaki, ki so mu bili ukradeni. Častnik je bil takoj aretiran. Jug. vojaške oblasti so pa v zvezi s tem prepovedale bivanje vojaštva med civilisti. Zločinec je bil baje doma iz Logatca.

Jamlje

Prihodno nedeljo — 17. junija — obhajamo slovesnost sv. Antona, našega farnega zaščitnika. Slovesno sv. mašo bo daroval novi gospod župnik iz Zdravščine oz. Sv. Martina s Krasa g. Stanko Pontar. Po končani popoldanski službi božji — ob 5 uri — bodo pa naši cerkveni pevci nastopili s pestrnim sporedom različnih narodnih in umetnih pesmi ter nam zaigrali veselo spevoigro: »Kupčija«. Da bo pa ta pevski nastop naše mladine bolj zanimiv in občestven, se nam pridružijo tudi sosednji zbori. Zato v nedeljo na shod sv. Antona in pevski nastop v Jamlje kdor le more — z avtobusi in kolesi. Saj smo ob lepi česti!

Darovi za sklad L. Kemperleta

Č. g. Selan, Rim, 600; N.N. za prejete dobrote 5000.— lir.

Srčna hvala!

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Ob priliki biserne sv. maše nabrali pri razdeljevanju jubilejne knjižice »Sveta ura« prostovoljnih prispevkov še: N.N. 300; Pavla Klanjšček 500; prijatelj iz Trsta 1000; neka zbirka 110; kandidat II. volilnega okrožja v Gorici dr. Marij. Rre. gant dve postelji za otroke sirote.

N. N. iz Štandreža 3000; veselica v počastitev prvoobhajancev nam je donesla 5.338; družina Polh 600.— lir.

Vsem našim dobrotnikom srčna hvala in zagotovilo molitve!

Zdravnik
dr. Marijan BREGANT
kirurg - operater
Gorica - via Brigata Casale 40

Naša zavarovalnica
UNION

ustanovljena leta 1828
je ena prvih v Evropi

GLAVNI ZASTOP
Trst, Via Commerciale 3 - Tel. 27512

PAKETE ZA JUGOSLAVIJO
naročajte pri tvrdki
JAKOB VATOVEC
TRST, c. Torrebianca 19

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

nalogo, jih pomečejo iz svojega občestva. Koliko trotov pa živi v človeški družbi na račun in breme bližnjega! To mi daje snov za pridigo!

Gospod Tomaž je začel presti niti v razmišljanju. Če pogledam le čelnice na desetih panjih — kranjčičih svojega čebelnjaka, najdem obilo snovi za govore. Kaj je vse naslikal na njih preprosti narodni slikar Zavrtnik Miha iz Čepovana! Verske prizore: Satan v podobi strupene kače zapeljuje Evo, da prelomi božjo zapoved, je od prepovedanega sadu in da še Adamu. Angel zapodi prve starše iz raja in straži vhod vanj z ognjenim mečem. Lucifer in njegovi angeli se v svojem napuhu upro Bogu. Nadangel Mihael jih z dobrimi angeli prepodi in pahne v peklenko brezno. Kajin ubije iz nevoščljivosti brata Abela. Lotova žena se iz radovednosti kljub prepovedi obrne nazaj proti Sodomi in Gomori in se spremeni v solnat kip. Mozes pelje Izraelce čez Rdeče morje, Mozes poteka s palico na skalo in iz skale priteče voda. Dalila oslepi Samsona. Judita odseka Holofernu glavo. David premaga Golijata. Salomonova mo-

dra sodba. Angel Gabrijel naznani Mariji, da bo mati božja. Pastirci kleče pred jasicami. Sv. Trije kralji obiščejo in obdarujejo Jezusa. Sv. družina beži v Egipt. Sv. Družina v nazaretski delavnici. Jezus med pismoučenimi v templju. Sv. Janez Krstnik oznanja ob Jordanu pokoro. Jezusovi učenci smukajo klasje. Jezus obudi Lazarja. Izgubljeni sin se je vrnil k očetu. Usmiljeni Samarijan reši ranjenega potnika. Jezusna na vrtu Getsemani. Peter zataji Jezusa. Petrov kes. Juda Iskarijot se obesi. Jezus vstane od mrtvih. Jezus in učenca v Emausu. Ta umetnik je naslikal tudi obilo šaljivih prizorov: Vrag brusi na brusu dolg ženski jezik. V mlino mečejo na pajkeli stare babe, da pridejo na dan mlada dekleta. Krojač beži pred polžem. Dedec pelje jezikavo ženo z zavezanimi usti v samokolnici. Dedec nese tako žensko v oprtnjaku na most ter jo vrže v vodo. Ženske perejo moške hlače. Carovnica jezdi metlo, njo pa vrag. Vrag seje kamenje po Krasu. Zverina pokopuje lovca. Kmetje nabijejo medveda, ki je kradel med. Volku se odtrga rep, ko ga vleče iz zaledenega jezera, lisica se mu smeje. Voznik se

s senenim vozom ogne pijancu. Pijance se krega z luno. Božja dekla smrt je privezana na drevesu. Kurent pribije peklensko krepelje v vrata. Kurent z goslimi pod vislicami. Kurent sedi v nebeskem predvorju na svoji suknjici, sv. Peter ga zaman odganja. Kraševce ukrade sv. Petru pleče. Pusta žagajo. Ženin odkupi nevestino balo in plača šrango. Pozabil ni na sv. Ambroža, zavetnika čebel in čebelarjev.

Gospod Tomaž si je pogladil lepo pristriženo črno, malce osivelo brado in se ozrl naokrog. Pogled mu je splaval na pašnike, kjer so cvetele trnjolčice, drenova in trnovna grmičevja in akacija. To in dišee cvetje po travnikih zlasti žajbelj, mak in detelja je vabilo čebele na nektar in obnožino. Gori nad vasjo proti severovzhodu pa so se razprostirali smrekovi gozdovi preko Trnovca, Lovek in Krnice tja do Kuelja in preko Čavna do Otlice in Čepovanskih hribov in dajali obilo temnega meda pridnim, drobnim nabiralkam. Ko je vse to gospod Tomaž ogledoval, mu je srce vzklikalo od veselja in zadovoljnosti. Nato je vzel v roke brevir in molil večernice. Medtem se je približala

tretja ura, žalosten spomin bridke Gospodove smrti na križu. Oglašil se je veliki zvon v cerkvenem stolpu in opomnil ljudi na dogodek človeškega odrešenja.

Gospod Tomaž je odšel v cerkev, po kleknil pred Križanega na listni strani oltarja in zmolil žalostni rožni venec, nato pa še križev pot. Od postaje do postaje je hodil in s skesanim srecem razmišljal posamezne Zveličarjeve bridkosti in njegovo trpljenje. Potem je pokleknil pred Najsvetejše in pet minut v mislih tiho molil Jezusa v presvetem zakramentu. Sv. Martin, škof, je ljubeznivo gledal nanj z glavnega oltarja. Naposled je obiskal še podobo Žalostne Matere božje v stranskem oltarju na ženski strani. Pokleknil je pred njo in se zaupno kakor otrok z materjo pogovarjal z Marijo: »Presveta Devica! Pod križem svojega Sina si postala naša mati. Bila si naša soodrešenica. Šla si v nebo, kjer nam posreduješ milosti in tolažbo. Kako si nas pogosto varovala v nevarnostih! Smo li zaman molili rožni venec, če sta nas stiskala zlo in groza. Nikar! Ti nebeška Kraljica in tolažnica, si nas čuvala do sedaj. Čuvaj mojo čredo,

moje sorodnike, predstojnike in mene tudi naprej!

Ti si nosila revščino v betlehemske hlevu, begunstvo in pregnanstvo v tujem Egiptu. Bila si ločena od sina v njegovem javnem delovanju. Videla si, kako se je zbiral nad njegovo glavo sovraštvo, kako je drhal pred Pilatom vpila: Križaj, križaj ga! Spremljala si ga po križevem potu in ga ondi srečala. Stala si pod njegovim križem, ko je umiral. Tam si postala tolažnica in zaščitnica vseh, ki nosimo križe. Zato imamo posebno zaupanje vate in te prosimo: Marija, naša Mati, pomagaj nam v naših stiskah, nadlogah, žalostih in bolestinah. Temu razmišljanju je pristavil molitev sv. Bernarda, velikega in ponižnega častila Matere božje: Spomni se, o premila Devica Marija, da še nikoli ni bilo slišati, da bi bila Ti koga zapustila, ki je pod Tvoje varstvo pribežal, pomoči prosil in se Tvoji priprošnji priporočal. S tem zaupanjem navdan hitim k Tebi, o Devica devic in Mati. Pred Teboj stojim kot zdihujoč grešnik, nikar ne zavrži, o Mati Besede, mojih besed, temveč milostno me poslušaj in usliši. Amen. (Nad.)